

uulus perinde cordi à sexto cerebri neruorum pari exhibeatur, quemadmodum reliquis uisceribus uniuersis offerri docebimus: ac deinde quum cordis neruulus maximè gracilis sit, promptè colligitur, cor ne sinistro quidem sexti paris neruorum cerebri neruo principium dare, tantum abest, quòd cæterorum neruorum origo neruulus ille iudicari possit. Præterea fibræ quas cordis substantiæ intertextas nouimus, non magis nerui sunt, quàm aliorum organorum, puta uentriculi, intestinorum, uenarum ac arteriarum fibræ. Ad hæc, * fibræ in cordis sinibus uentriculis uel conspicuæ excarnes que, quia duntaxat membranarum processus sunt, in neruorum numero etiam minimè ueniunt reponendæ. Nam fibræ in dextro cordis uentriculo se offerentes, trium membranarum processus censentur, uenæ cauæ orificio præfectorum. Fibræ autem in sinistro cordis uentriculo apparentes, processuli sunt duarum membranarum, quas arteriæ uenalis orificium sibi peculiare uendicat. Præterea eiusmodi fibræ nō magis nerui existunt, quàm omnium generatim membranarum partes, quas quidem nerui nomine uulgi more donari nihil prohibet, si modò id ad ligamenta, tendines, membranas & neruos, de quibus iam sermonem instituiamus, deducitur. Verum quum eiusmodi cordis fibræ neutiquam in eorum neruorum classem referendæ sint, qui animalem spiritum tanquam riuiuli quidam ad corporis partes perferunt, annuendum quoque est, fibrarum illarum gratia in corde neruos recenseri haud posse, potissimum quando ab illis membranarum processibus extra cordis substantiam nihil prorsus aliò educatur. Cæterum qui ex dura crassa uel cerebri membrana neruorum originem pendere affirmarunt (in quorum choro ad extremum usque senium fuit Erasistratus) exteriorem nerui partem duntaxat conspexere à dura cerebri membrana enatam. Vniuulsi uelque enim nerui natura triplici constat substantia, nimirum media quadam & intima arborum medullæ quàm similima, quæ haud dubiè à cerebro initium ducit, conspiciat & coagulata indurata que cerebri substantiæ omnino respondens. exterioribus duabus, una eadem que intima substantiæ propinquiore, quàm à tenui membrana cerebri: altera, quàm à dura oriri compertum habemus. Dura enim crassa uel cerebri membrana operiendi potissimum occasione facta censetur: mollis autem, ut eodem etiam fungeretur munere, sed magis tamen ut omnia quæ cerebro continentur uascula & receptacula, arterias scilicet & uenas tutò colligeret. Quemadmodum itaque cerebrum his induitur, sic quoque processus à cerebro propagati (ipsi nimirum nerui) illis integuntur, atque ita per corporis partes prorrepunt. Ad eò sanè ut nemo suis oculis fidem non derogans, inficiari possit, neruorum principium à cerebro pendere: ac proinde etiam uix ambigere licet, num neruis à cerebro, an uerò à corde animalis spiritus, quem partibus deducunt, infuit. Quandoquidem nonnulli (ut inter cæteros Chrysippus) etiam si cerebrum neruorum darent esse principium, non tamen id neruis sensus motusque arbitrii principium statuiebant. Quos profectò uia sectio plus satis redarguit, in qua omnia à corde ad cerebrum pertinentia colliduntur, aut laqueis intercipiuntur, aut etiam præsecantur. Hæc nanque si debite administraretur, uti in publicis sectionibus non semel à me tentatum est, edoceret sanè quantum cordis munere, hoc est uitali spiritu, cerebrum indigeat: non minus scilicet quàm cor illum quem inspiramus aërem, & iecoris sanguinem ad sua officia exigit. Deinde ea sectio ostendit cor neruis nō magis animale spiritum porrigere, quàm uitalem spiritum cordi à iecore deduci cognoscimus. Verum quia huiusmodi disceptatio ad cordis cerebrique historiam potius quàm ad neruorum naturam spectat, hæc modò postposita, neruorum propriè dictorum differentias aggrediemur. Quemadmodum igitur cerebri & ex ipso pronascentis medullæ dorsalis substantia, omni ex parte non eandem seruat duritiem, neque formam: ita quoque nerui ab his originem sumentes, inuicem substantia non correspondent, sed duritiæ ac mollitiæ plurimum uariant. Atque id accidit aut occasione substantiæ sui, à quo nerui prodeunt, principij. Huius enim gratia uisoriij nerui, perinde ac lingue insigniter molles censentur: qui autem à dorsali medulla, ubi hæc in sacro ossè consistit, originem sortiuntur, durissimi sunt. Deinde aut propter longiorem uel succinctiorem progressum, nerui aut molliores aut duriores comperiuntur. uisus nanque, gustus, & auditus nerui molles sunt, quòd breuissimo prorepant interuallo. Gratia itineris uerò, uicæ que anfractuuum occasione tertij neruorum cerebri paris ramus uitis, aut cucurbitæ capreoli instar inuolutus durior euadit. Præterea nerui per durum aut molle, aut secum corpus transitus, eius uel corporis contactus, illum molliorem uel duriores efficit. Visorij etenim neruus breuissimo ductu per foramen in osse cæclatum fertur, quemadmodum & præcipua quoque tertij neruorum cerebri paris portio, quæ idcirco ex ossium contactu minimè induratur. At quinti neruorum paris furculus, qui eadem cum illud tortuosum que foramen perreptat, & unus tertij paris neruorum cerebri ramulus ab ocu-

Neruos non
dura cerebri
membrana ori-
ri.
Quibus parti-
bus neruus
constet.

Vnde neruis
spiritus anima-
lis præbeatur.

Neruorum
differentia, à
mollitiæ cy du-
ritiæ, quarum
gratia molle
oriuntur ner-
uorum differen-
tia.

ab oculorum sede ad genas, ac alius item ad humilioris lateris per os incedunt, ossis contactus beneficio magis quàm quoque causa ob itineris longitudo, & durarum membranarum modum nerui musculis exporrecti duriores fieri consuepiro prodeunt. Cuiusmodi omnia mirabili industria à natura namque organum neruo indiget molli: neruo quidem, quod suum munus obeundum multo animali spiritu indigeant quodammodo oporteat, & patialiquid ab extrinsecis tendendum quidem aptius molle, ad agendum uerò & ad diget) durum. Propterea igitur sensus organa mollioribus est durioribus neruis donantur. Vnde etiam sensus inferiorio, ut oculus & lingua, duplex neruorum genus sibi uerò motui præfectum. Merito itaque neruorum sensus, non eandem exortus sedem nanciscuntur, neque ipsius neruis exculpuntur. Illi enim ex mollioribus & anterioribus neruorum ipsa dorsali medulla principium ducunt. Rursum longè peritinerare prorrepunt. Cæterum Naturæ triplicis scopus. Primus gratia sensus in sensorijs organis: Secundo moueri operæ precium fuit: Tertius autem in cæteris partibus rationem. nisi forte cuiuspiam magis uisum sit, & tertium huiusmodi cum primo constituere. Sensus igitur nominantur nerui, uti etiam internæ extremæ manus sedes, & propria præcipuaque tactus, sicut oculi uisus, & lingua gustus. Per manus enim magis exacta, quàm per aliam partem, sensus dignotio. In ore autem uentriculi sensus est penurior, quem sanem nuncupamus. In omnibus enim ijs tactus feruntur nerui. Motus uerò causa nerui ad musculos arantur. Qui propterea quòd corporis partibus, mouendis ex aut saltem circumtenendis habent. At quoniam ex necessitate propter hoc musculos & sensus organa uirtus amplior nem, subsecuta est. Reliquis aut partibus tactus sensus tantum offeruntur. Visceribus enim, ut pulmonibus, iecori, licet neruorum furculi offeruntur. in cutem uerò, quòd primis complures soboles passim digeruntur. Porro neruorum qui uisus, aliqui enim, & præcipue molliores, continuo corpore exoriuntur, proceduntque. in quorum numero cerebri neruorum par, habentur. Alij tanquam plures prodeunt, quales sunt tertij & quarti et quinti paris nerui ueluti funiculos inuicem distantes, ac singulos propria habent: qui quæ caluariam egrediuntur, omnes furculi induntur, atque id potissimum in pluribus dorsalis medullæ, & septimo neruorum cerebri. Vnde etiam in multorum enarratione, nihil interesse uidetur, siue prædictorum neruorum totum neruum in ramos ad diuersas partes exporrectum Anatomie principis asserere ausi fuerint, ex quibus quidam motui, alios autem sensui seruire: haud secus sanè quod tactus sensu Natura destituisse. Atque huiusmodi nam uel discas, si inter edendum alicuius animalis ex axillâ ponatur, atque in illa nerui aliquam portiunculam uenâ spectaueris. Cernes enim nerui extremum alicui chordibus tota funiculis, transuersim obtusiori cultro diuisum uix ullam ausim petere differentiam, quum ne uisoriij foratumque uiderim. etiam si neruos non minus quàm uisoriij dubitem, soli uisoriij nerui à dissectionum professoribus hunc in modum differentiam sumere licet, quod alij inter uisoriij nerui in oculos: alij in plures dirempti furculos, qui